

Sygn. akt IV CNP 21/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie ze skargi E. G.- B. i M. B.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Rejonowego w G.

z dnia 18 listopada 2011 r.,

wydanego w sprawie z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.

przeciwko E. G.- B. i M. B.

z udziałem Gminy Miasta G. jako interwenienta ubocznego po stronie powodowej

o eksmisję,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 października 2014 r.,

1. odrzuca skargę,

2. zasądza od skarżących E. G.- B. i M. B. na rzecz Wojskowej Agencji Mieszkaniowej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G., po rozpoznaniu sprawy z powództwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej z siedzibą w W. przeciwko E. G. – B. i M. B., przy udziale Gminy Miasta G. jako interwenienta ubocznego po stronie powodowej, wyrokiem zaocznym z dnia 18 listopada 2011 r. nakazał pozwanym opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego w budynku przy ul. P. 2/5 w G. i wydanie go stronie powodowej, ustalił, że pozwanym przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego z zasobów Gminy Miasta G., wstrzymał wykonanie eksmisji do czasu złożenia pozwanym przez Gminę Miasta G. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego i zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 337 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwane nie wniosły sprzeciwu, w związku z czym wyrok zaoczny, o którym mowa uprawomocnił się z dniem 13 grudnia 2011 r.

W dniu 9 grudnia 2013 r. E. G. – B. i M. B. wniosły skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w G. z dnia 18 listopada 2011 r., w której zarzuciły naruszenie art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 56 i art. 28 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (jedn. tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 206, poz. 1367 ze zm. – dalej: „u.z.S.Z.R.P.”) przez przyjęcie, że nie przysługuje im tytuł prawny do zamieszkiwania w spornym lokalu i nie są osobami uprawnionymi do jego zajmowania, art. 2 w związku z art. 64 i art. 75 Konstytucji RP w związku z art. 58 § 1 k.c. przez nieuwzględnienie zasady praw nabytych i niezastosowanie art. 33 k.r.o. w związku z art. 58 k.c. przez nieuwzględnienie, że prawo do korzystania z kwatery stałej jest składnikiem majątku wspólnego byłych małżonków.

Skarżące twierdziły, że nie skorzystały z przysługującego im środka zaskarżenia wyroku zaocznego z dnia 18 listopada 2011 r., ponieważ dopiero niedawno dowiedziały się o istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 8/12 (OSNC 2012, nr 9, poz. 110), zgodnie z którym prawo do nabycia lokalu mieszkalnego na warunkach przewidzianych w art. 56 – 58 u.z.S.Z.R.P. w brzmieniu obowiązującym do dnia 4 listopada 2010 r. (jedn. tekst: Dz. U. z 2005 r. Nr 41, poz. 398 ze zm.)

przysługuje także rozwiedzionemu małżonkowi żołnierza zawodowego, jeżeli kwatery stała została przydzielona żołnierzowi w czasie trwania małżeństwa. Zdaniem skarżących, niezgodność z prawem zaskarżonego wyroku wynika z naruszenia nie tylko wskazanych w skardze przepisów prawa, lecz także zasad współżycia społecznego oraz podstawowego prawa konstytucyjnego człowieka, jakim jest prawo własności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W wyjątkowych wypadkach – jak stanowi § 2 powołanego artykułu – gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, można także żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu pierwszej lub drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

W przytoczonych przepisach wyrażona została zasada, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od tej zasady przewiduje art. 424¹ § 2 k.p.c., który w sytuacji, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, uzależnia dopuszczalność skargi od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Pojęcie „wypadek wyjątkowy” odnosi się przy tym do przyczyny niezgodności z prawem prawomocnego wyroku oraz do powodów, dla których strona nie skorzystała z możliwości jego zaskarżenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jako

przykłady „wypadków wyjątkowych”, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., wskazuje się ciężką chorobę strony, która uniemożliwiła wniesienie środka odwoławczego, jej stan psychiczny uniemożliwiający podjęcie rozsądnej decyzji co do zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji, katastrofę, klęskę żywiołową, uzyskanie błędnej informacji od pracownika sądu co do sposobu i terminu zaskarżenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113, z dnia 22 czerwca 2007 r., III CNP 37/07, OSNC 2007, nr 3, poz. 47, z dnia 30 listopada 2007 r., III CNP 67/07, OSNC-ZD 2008, nr C, poz. 90, z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC-ZD 2008, nr D, poz. 114, z dnia 13 czerwca 2013 r., I CNP 13/13, nie publ., z dnia 6 września 2013 r., V CNP 67/12, nie publ. i z dnia 4 grudnia 2013 r., V CNP 8/13, nie publ.).

Skarżące, wnosząc o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu pierwszej instancji, jako przyczynę nieskorzystania z możliwości jego zaskarżenia w przepisany termin wskazały okoliczność, że dopiero niedawno uzyskały informację o wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 8/12, który – ich zdaniem – uzasadnia wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku zaocznego z dnia 18 listopada 2011 r.

Wskazana przyczyna nie może być uznana za wyjątkowy wypadek w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. Jak już wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 lipca 2007 r. IV CNP 124/07 (nie publ.), negatywne przewidywania strony co do szans uwzględnienia przysługującego jej środka zaskarżenia nie mogą być uznane za usprawiedliwione nieskorzystanie z tego środka, odpowiadające przesłance określonej w art. 424¹ § 2 k.p.c.

Trzeba podkreślić, że przewidziane w art. 424¹ § 2 k.p.c. wyjątkowe wypadki, umożliwiające złożenie skargi od prawomocnego wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji, powinny być jednoznacznie wykazane. W razie powołania się na naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego konieczne jest wykazanie, że dana zasada istnieje i ma podstawowe znaczenie dla porządku prawnego oraz dokładne określenie w jaki sposób doszło do jej naruszenia (zob. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., IV CNP 11/06, nie publ. oraz z dnia 6 grudnia 2006 r., V CNP 142/06, nie publ.).

Podniesiony przez skarżące zarzut naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego jest ogólnikowy i nie zawiera dostatecznych argumentów świadczących o występowaniu niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze.

Skarżące nie wykazały więc, że charakter zarzucanego naruszenia, które – ich zdaniem – miało doprowadzić do niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku, przemawiał za uznaniem go za wyjątkowe.

Konkludując trzeba stwierdzić, iż nie zachodzi wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. Jeżeli zaś nie zachodzi wyjątek, o którym mowa w powołanym przepisie, skarga podlega odrzuceniu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c. oraz art. 98 i art. 99 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c. oraz w związku z § 9 pkt 1 i § 12 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 490) postanowił, jak w sentencji.